

Spôsob zriadenia, právomoci a kompetencie Národného inšpektorátu práce

- **Ústavný zákon č. 460/1992 Zb. ÚSTAVA Slovenskej republiky v znení neskorších ústavných zákonov**

čl. 122

Ústredné orgány štátnej správy a miestne orgány štátnej správy sa zriaďujú zákonom.

- **Zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov**

Národný inšpektorát práce

§ 5

- (1) Národný inšpektorát práce je orgán štátnej správy so sídlom v Košiciach. Národný inšpektorát práce je rozpočtová organizácia. 11)
- (2) Národný inšpektorát práce riadi a za jeho činnosť zodpovedá generálny riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.
- (3) Národný inšpektorát práce zriaďuje akreditačnú komisiu, ktorá plní úlohy odborného poradného orgánu. Podrobnosti o zložení akreditačnej komisie a jej činnosti upraví štatút, ktorý vydá Národný inšpektorát práce po jeho schválení ministerstvom.

§ 6

- (1) Národný inšpektorát práce
 - a) riadi a kontroluje inšpektoráty práce a zjednocuje a racionalizuje pracovné metódy inšpektorov práce,
 - b) je odvolacím orgánom vo veciach, v ktorých v prvom stupni rozhodol inšpektorát práce,
 - c) zabezpečuje prevádzku informačného systému ochrany práce a jeho programové a technické vybavenie,
 - d) vydáva a odoberá
 1. oprávnenie fyzickej osobe a právnickej osobe na vykonávanie bezpečnostnotechnickej služby, 12)
 2. oprávnenie fyzickej osobe a právnickej osobe na vykonávanie výchovy a vzdelávania v oblasti ochrany práce,
 3. oprávnenie právnickej osobe na overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení,
 4. osvedčenie autorizovanému bezpečnostnému technikovi,
 - e) vydáva rozhodnutie o uznaní odbornej spôsobilosti fyzickej osoby, ktorá je občanom členského štátu Európskej únie, na vykonávanie činností, na ktorú osobitný predpis 13) požaduje odbornú spôsobilosť,
 - f) odborne usmerňuje výchovu a vzdelávanie v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
 - g) zabezpečuje výchovu a odborné vzdelávanie inšpektorov práce,
 - h) organizuje vykonávanie odborných skúšok podľa § 11 a na ten účel zriaďuje skúšobnú komisiu,
 - i) vydáva inšpektorom práce preukaz inšpektora práce, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 1,

j) vydáva inšpektorom práce osobitné poverenie na výkon inšpekcie práce na zastupiteľských úradoch Slovenskej republiky a námorných lodiach a riečnych lodiach plávajúcich pod štátnou vlajkou Slovenskej republiky, ktoré sa nachádzajú mimo územia Slovenskej republiky,

k) navrhuje ministerstvu opatrenia na zlepšenie stavu v oblasti ochrany práce,

l) predkladá ministerstvu správy o stave ochrany práce a o činnosti Národného inšpektorátu práce za predchádzajúci kalendárny rok do troch mesiacov po jeho skončení,

m) zverejňuje na svojom webovom sídle informácie o pracovných podmienkach podľa osobitného predpisu 14) a informácie o povinnostiach zamestnávateľa podľa osobitného predpisu, 14a)

n) poskytuje informácie občanom Slovenskej republiky a občanom členských štátov Európskej únie o pracovných podmienkach podľa osobitného predpisu 14) v Slovenskej republike a v členských štátoch Európskej únie,

o) spolupracuje s príslušnými orgánmi Európskej únie a členských štátov Európskej únie pri zisťovaní, kontrole a hodnotení pracovných podmienok podľa písmena n) a poskytuje im príslušné informácie o pracovných podmienkach 14) v Slovenskej republike,

p) spolupracuje s príslušnými orgánmi Európskej únie, členských štátov Európskej únie, zmluvných strán Dohody o Európskom hospodárskom priestore a s príslušnými orgánmi Švajčiarska pri koordinovaní a zabezpečovaní výkonu dozoru podľa osobitného predpisu, 15) vybavuje dožiadania, poskytuje im informácie a plní ďalšie úlohy podľa osobitného predpisu, 15)

q) spracúva a vyhodnocuje údaje o pracovných úrazoch na štatistické účely,

r) zabezpečuje tvorbu, zhromažďovanie, šírenie, sprístupňovanie a publikovanie informácií v oblasti ochrany práce,

s) vedie centrálny verejne prístupný zoznam fyzických osôb a právnických osôb, ktoré v predchádzajúcich piatich rokoch porušili zákaz nelegálneho zamestnávania, s uvedením ich obchodného mena, miesta podnikania fyzickej osoby a sídla právnickej osoby, identifikačného čísla, dátumu zistenia porušenia zákazu nelegálneho zamestnávania a dátumu nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty,

t) vedie verejne prístupný zoznam

1. vydaných a odobratých oprávnení a osvedčení podľa písmena d),

2. vydaných a odobratých preukazov a osvedčení inšpektorátom práce podľa § 7 ods. 3 písm. d) prvého bodu a písm. e),

u) podieľa sa na medzinárodnej spolupráci v oblasti ochrany práce,

v) určuje inšpektorát práce príslušný na udelenie súhlasu alebo pozastavenie účinnosti pracovnoprávneho úkonu podľa osobitného predpisu, 15aaa) ak ide o zamestnanca iného inšpektorátu práce,

w) plní úlohy podľa osobitného predpisu. 15aa)

(2) Národný inšpektorát práce je v správnom konaní pri plnení úloh podľa odseku 1 písm. d) a e) správnym orgánom prvého stupňa.

(3) Národný inšpektorát práce so súhlasom ministerstva zriaďuje a zrušuje svoje pracoviská mimo svojho sídla.

- (4) Voči štátu, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore, a jeho občanom sa na účely odseku 1 písm. e), m) a n) postupuje rovnako ako voči členskému štátu Európskej únie a jeho občanom.

11) Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

12) § 22 zákona č. 124/2006 Z. z.

13) Napríklad zákon č. 124/2006 Z. z., vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 718/2002 Z. z. na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti technických zariadení.

14) § 5 ods. 2 až 10 Zákonníka práce.

14a) § 5 ods. 10 Zákonníka práce.
§ 4 ods. 1 až 3 zákona č. 351/2015 Z. z.

15) Zákon č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave a o zmene a doplnení zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z.

15aa) § 5a ods. 3 zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 223/2011 Z. z.)

Zákon č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon).

§ 10 zákona č. 319/2013 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy pre sprístupňovanie biocídnych výrobkov na trh a ich používanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (biocídny zákon).

Zákon č. 351/2015 Z. z.

15aaa) § 7 a 13 zákona č. 307/2014 Z. z.